

Ngày 16 tháng 9 năm 2013
Diễn đàn kinh tế Nhật Bản - Việt Nam

ĐỀ ÁN ĐẠI HỌC VIỆT - NHẬT

1. Bối cảnh đề án Đại học Việt - Nhật:

Năm 2006, Liên minh nghị sỹ hữu nghị Nhật Bản - Việt Nam đã được tiếp nhận đề nghị của Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng về ba dự án lớn, trong đó có dự án Khu Công nghệ cao Hòa Lạc. Bên cạnh đó, Phó Thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân cũng bày tỏ hi vọng với Nhật Bản về dự án Trường Đại học Việt - Nhật, là sự cụ thể hóa những cam kết giữa hai chính phủ về “Kế hoạch đào tạo 1.000 tiến sỹ cho Việt Nam” trước đây, đã được chính phủ Nhật Bản tiếp tục hỗ trợ và phát triển đến tận thời điểm này. Liên minh nghị sỹ hữu nghị Nhật Bản - Việt Nam khi đó đã thành lập Ban đánh giá về các đề xuất của phía Việt Nam, đứng đầu là ngài Nikai Toshihiro (nay là chủ tịch liên minh nghị sỹ hữu nghị Nhật Bản - Việt Nam), đã thảo luận và quyết định hỗ trợ ba dự án lớn với mục tiêu đưa Khu Công nghệ cao Hòa Lạc trở thành trung tâm đào tạo và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao. Dự án “Khu công nghệ cao Hòa Lạc (Hà Nội) là một trong ba dự án lớn được đưa vào trong Tuyên bố chung Nhật Bản - Việt Nam của Thủ tướng Abe và Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng.

Xuất phát từ quá trình trên và theo đề nghị của lãnh đạo chính phủ Việt Nam, với sự hỗ trợ của chính phủ Nhật Bản và sự hợp tác với Đại học Quốc gia Hà Nội (VNU HN), đề án Đại học Việt - Nhật là dự án thành lập trường đại học đa ngành, bao gồm đào tạo bậc đại học và sau đại học đạt tiêu chuẩn quốc tế. Trường dự kiến đặt tại Khu Công nghệ cao Hòa Lạc. Hiện nay, đề án này đang được triển khai dưới sự chỉ đạo và ủng hộ của ngài Nikai Toshihiro và ngài Tô Huy Rứa – Chủ tịch Liên minh nghị sỹ hữu nghị của hai nước cũng như các thành viên của Liên minh này.

Nhằm triển khai đề án Đại học Việt - Nhật, tại Diễn đàn Kinh tế Nhật Bản - Việt Nam, chúng tôi đã thành lập Ban xây dựng trường đại học do giáo sư Furuta Motoo (Đại học Tokyo) và giáo sư Mishima Michiaki (Phó Hiệu trưởng Đại học Kyoto) là đồng chủ tịch, với sự tham gia của các trường đại học như Đại học Tokyo, Đại học Kyoto, Đại học Osaka, Đại học Tsukuba, Đại học Nagoya, Khoa Sau đại học các ngành khoa học công nghệ mũi nhọn Hokuriku, Đại học Waseda, Đại học Ritsumeikan, Đại học Kinki, Đại học Takushoku. Ban cũng phối hợp tham khảo ý kiến của Đại học Quốc gia Hà Nội để triển khai những nội dung cụ thể.

Vào đầu năm nay, Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) đã quyết định tiến hành khảo sát thu thập và đánh giá thông tin liên quan đến Đề án Đại học Việt – Nhật, nhằm nghiên cứu thông tin và làm rõ những vấn đề cơ bản về việc xây dựng trường đại học này. Đồng thời, Diễn đàn kinh tế Nhật Bản – Việt Nam đã thành lập các tổ công tác và các nhóm làm việc liên quan cũng như thực hiện các khảo sát đánh giá theo yêu cầu.

Vào tháng 3 năm nay, Diễn đàn Kinh tế Nhật Bản – Việt Nam và Đại học Quốc gia Hà Nội đã thành lập “Ủy ban chuyên trách về Đề án Đại Học Việt – Nhật” (VJU Task

Force) do ngài Takebe Tsutomu, Chủ tịch danh dự Diễn đàn Kinh tế Nhật Bản – Việt Nam và giáo sư Mai Trọng Nhuận, nguyên Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội làm đồng chủ tịch.

Từ tháng 3 đến tháng 6 năm nay, trong các cuộc tiếp kiến với Chủ tịch nước Trương Tấn Sang, ngài Tô Huy Rúa – Chủ tịch Liên minh nghị sỹ hữu nghị Việt Nam – Nhật Bản, Phó thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc, Phó thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân, cũng như với các cơ quan liên quan của chính phủ Việt Nam, ngài Takebe Tsutomu, Chủ tịch danh dự của Diễn đàn Kinh tế Nhật Bản – Việt Nam, đã đề xuất việc “đặt Đại học Việt - Nhật trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội, nhanh chóng lập kế hoạch xây dựng trường tại khu đất như đã hứa là trong Khu Công nghệ cao Hòa Lạc” và đã được các lãnh đạo chính phủ Việt Nam cam kết sẽ đảm bảo đủ diện tích đất cần thiết cho đề án này.

2. Tóm tắt về đề án Đại học Việt - Nhật:

Định hướng về thành lập Đại học Việt - Nhật (đào tạo bậc đại học và sau đại học) là:

- (1) Giáo dục đào tạo chất lượng cao như các trường đại học hàng đầu tại Nhật.
- (2) Đào tạo nguồn nhân lực chủ chốt cho sự phát triển của Việt Nam và thúc đẩy tình hữu nghị giữa hai quốc gia.
- (3) Đào tạo gắn với thực tiễn dựa trên nền tảng công nghệ và kinh nghiệm của Nhật Bản.
- (4) Là nơi hội tụ sự hiểu biết lẫn nhau giữa hai quốc gia.
- (5) Dựa trên sự hợp tác vốn có giữa các trường đại học của hai nước.
- (6) Tôn trọng sáng kiến của từng trường đại học
- (7) Thực hiện việc giảng dạy và đào tạo bằng tiếng Nhật và có kết hợp với các nội dung bằng tiếng Anh.

Sau 10 năm, Trường sẽ trở thành trường đại học tổng hợp với các ngành:

- (1) Ngành khoa học và kỹ thuật.
- (2) Ngành y tế, y tá, điều dưỡng.
- (3) Ngành nông nghiệp.
- (4) Ngành tiếng Nhật.
- (5) Ngành luật.
- (6) Ngành kinh tế, quản trị kinh doanh.

Mỗi lĩnh vực sẽ được tái cấu trúc để vừa đảm bảo chất lượng chuyên môn mang tính tiên phong, vừa có khả năng liên kết đa ngành, trong đó sẽ tập trung vào 4 lĩnh vực lớn.

Đặc trưng của đề án này là:

- (1) Sử dụng ngôn ngữ tiếng Nhật kết hợp với tiếng Anh trong đào tạo và giảng dạy (nhằm nâng cao hiệu quả của việc các giáo sư, chuyên gia trong nhiều lĩnh vực của Nhật Bản sang giảng dạy tại Việt Nam, cũng như hỗ trợ giới thiệu việc làm cho sinh viên tới các doanh nghiệp Nhật Bản)
- (2) Lập kế hoạch tổng thể giữa đào tạo và nghiên cứu, trong đó coi trọng việc hợp tác, phối hợp với các doanh nghiệp (hợp tác giữa trường đại học và doanh nghiệp trong các hoạt động nghiên cứu, mở các khóa học cho doanh nghiệp và đào tạo nguồn nhân lực chuyên nghiệp)
- (3) Hỗ trợ trọn gói cho sinh viên và nghiên cứu sinh đi du học Nhật Bản hoặc làm việc tại các doanh nghiệp Nhật Bản.
- (4) Tích cực hỗ trợ và tuyển dụng các sinh viên Việt Nam đang du học tại Nhật Bản.
- (5) Đặt giáo dục đại cương (khoa học nhân văn hay giáo dục “cộng đồng”) làm nền tảng để phát triển lĩnh vực chuyên môn mang tính tiên phong.
- (6) Nâng cao các hoạt động đào tạo công nghệ thông tin; lập kế hoạch tăng cường các giờ học, bài giảng, hội thảo từ xa hai chiều mang tính tiên phong.

Đại học Việt – Nhật ban đầu sẽ được đặt tại Khu Công nghệ cao Hòa Lạc, đến giai đoạn giữa sẽ sử dụng cơ sở tại Khu Công nghệ cao cho việc nghiên cứu - phát triển liên kết giữa trường đại học và doanh nghiệp đồng thời đào tạo nhân lực chuyên nghiệp; sử dụng đất tái định cư của trường Đại học Quốc gia Hà Nội cho công tác đào tạo và nghiên cứu cơ bản. Diện tích của trường đại học và trường đào tạo sau đại học khoảng 100 ha, sau 10 năm dự kiến đạt mục tiêu đào tạo được 6.000 sinh viên trong đó sinh viên cao học khoảng 2.400 người).

Vốn xây dựng, vận hành về cơ bản là vốn ODA của chính phủ Nhật Bản và đất do chính phủ Việt Nam cung cấp. Ngoài ra, vốn này còn bao gồm các nguồn tài chính được đóng góp hay đầu tư của các doanh nghiệp. Từ quan điểm hỗ trợ xây dựng trường và vận hành có hiệu quả mang tính tiên phong, Đại học Việt-Nhật dự kiến sẽ thành lập “Quỹ Đại Học Nhật Bản – Việt Nam” (tên tạm gọi) nhằm huy động vốn và điều phối việc sử dụng vốn cho việc cử giáo viên, giảng viên đến dạy tại Trường; lập kế hoạch, thực hiện các hội thảo, diễn đàn; tăng cường liên kết trường đại học – doanh nghiệp; vận hành và bảo trì mang tính thống nhất từng trang thiết bị của trường.

3. Xây dựng Đại học Việt - Nhật trong giai đoạn đầu:

Trước mắt, với mục tiêu sau 3 năm, Đại học Việt - Nhật sẽ xây dựng Khoa sau đại học ngành phát triển bền vững (tên tạm gọi) đặt tại khu vực nội thành Hà Nội, cùng với đó sẽ bắt đầu xây dựng cơ sở vật chất tại Khu Công nghệ cao Hòa Lạc và cơ sở vệ tinh tại khu vực nội

thành Hà Nội.

Sau khoảng 5 đến 6 năm, Trường sẽ đi vào hoạt động bên trong khuôn viên đã được xây dựng và sẽ tiếp tục từng bước mở rộng các hoạt động. Cùng với đó, Trường sẽ đào tạo nhân lực chuyên nghiệp cho các doanh nghiệp có nhu cầu và tiến hành từng bước việc thành lập các khoa.

Sau khoảng 10 năm, Trường đặt mục tiêu sẽ xây dựng cơ sở đào tạo bao gồm cả bậc đại học và sau đại học với quy mô khoảng 6.000 học viên.

Các yếu tố cần thiết để có thể thực hiện được Đề án Đại học Việt – Nhật bao gồm:

- (1) Những giáo sư, nhà nghiên cứu có trình độ quốc tế để giúp đỡ xây dựng các nội dung liên quan đến đào tạo, nghiên cứu của trường đại học cũng như các sinh viên ưu tú.
- (2) Cơ sở vật chất hiện đại hỗ trợ cho các hoạt động trên; nguồn vốn (vốn ODA, vốn chính phủ, đóng góp của tư nhân, đầu tư của doanh nghiệp và các hỗ trợ tài chính khác), đất đai và sự hỗ trợ của các đơn vị như Đại học Quốc gia Hà Nội để có thể cung cấp được các dịch vụ liên quan.
- (3) Sự quản lý phù hợp để hỗ trợ cho phát triển dài hạn.

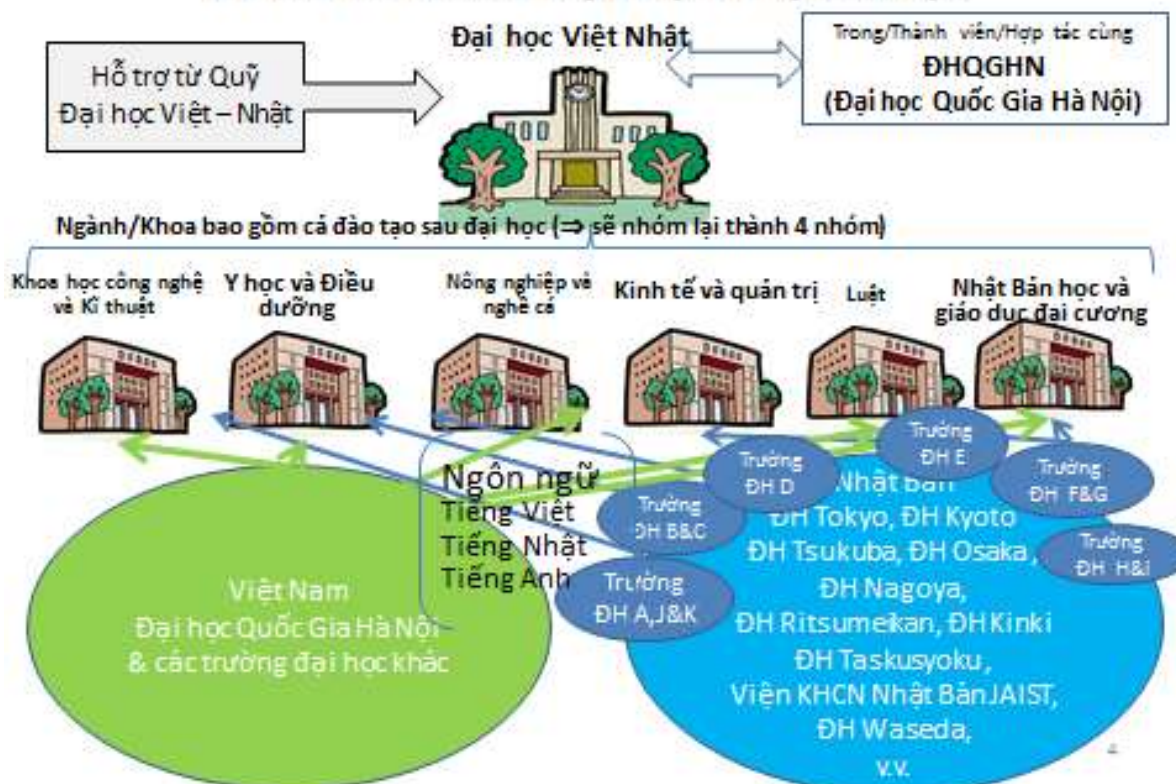
Đây là một dự án lớn, thậm chí chưa từng có tại Nhật Bản, cần có sự liên kết chặt chẽ giữa chính phủ hai nước, các cơ quan quản lý nhà nước, các đơn vị giáo dục đại học và các doanh nghiệp tư nhân, với định hướng sẽ trở thành “Trường Harvard của Châu Á”. Chúng tôi đề nghị nhanh chóng thực hiện khảo sát đánh giá tính khả thi của đề án (khảo sát tiền khả thi) để sớm có những quyết định mang tính chiến lược, thiết kế chi tiết cũng như tiến hành triển khai hiện thực hóa đề án này.

(tham khảo) 1. Vị trí dự kiến của Đại học Việt-Nhật

Nguồn: Ban quản lý Khu công nghệ cao Hòa Lạc, "HOA LAC HI-TECH PARK"

2. Cơ cấu của Đại học Việt-Nhật

3. Định hướng của Đại học Việt – Nhật

- Giáo dục đào tạo chất lượng cao như các trường đại học hàng đầu tại Nhật.
- Đào tạo nguồn nhân lực để nâng tầm phát triển của Việt Nam và thúc đẩy tình hữu nghị giữa hai quốc gia.
- Đào tạo gắn với thực tiễn dựa trên nền tảng công nghệ và kinh nghiệm của Nhật Bản.
- Giáo dục dựa trên sự hiểu biết chung giữa hai quốc gia.
- Tôn trọng các sáng kiến của mỗi trường đại học.
- Giảng dạy và đào tạo nguồn nhân lực rộng rãi bằng tiếng Nhật và có kết hợp với các nội dung bằng tiếng Anh

5

4. Khái quát về Đại học Việt – Nhật

(trong vòng 10 năm)

- 6 Ngành/Khoa (⇒ sẽ nhóm lại thành 4)
 1. Khoa học công nghệ và kỹ thuật
 2. Y học và điều dưỡng
 3. Kinh tế và quản trị
 4. Nông nghiệp và nghề cá
 5. Luật
 6. Khoa học nhân văn, ngôn ngữ và văn hóa Nhật Bản

Các khóa học sau đại học sẽ được thành lập chung.

Mỗi lĩnh vực sẽ hợp tác để thành lập các viện nghiên cứu/phòng thí nghiệm liên ngành.

- Dự kiến số lượng sinh viên: khoảng 6000 học viên trong đó có gần 2400 học viên cao học)
- Các môn học kỹ năng cơ bản sẽ được giảng dạy chung cho tất cả các ngành.

6

5. Đặc điểm của chương trình giáo dục tại Đại học Việt – Nhật

- Nhấn mạnh tầm quan trọng của giáo dục đại cương (đào tạo các kiến thức và kỹ năng cơ bản)
- Các khóa học hấp dẫn mang tính thực tiễn cao
- Giáo dục/nghiên cứu theo hướng hình thành cộng đồng
- Cung cấp dịch vụ đa dạng để đáp ứng các nhu cầu khác nhau
- Đào tạo nguồn nhân lực theo phong cách Nhật Bản và hỗ trợ tìm việc làm.
- Môi trường học tập tiên tiến để học tiếng Nhật hiệu quả nhất.
- Đẩy mạnh giảng dạy tiếng Anh và thúc đẩy giáo dục mang tính toàn cầu.
- Môi trường học tập và nghiên cứu tiên tiến với cơ sở vật chất và trang thiết bị tối tân với công nghệ hiện đại và giáo trình chất lượng cao, v.v.

10

6. Lịch trình thành lập Đại Học Việt – Nhật

Sau 3 năm,

- Thành lập trường đào tạo sau đại học cho các khóa thạc sĩ ngành phát triển bền vững.
- Chuẩn bị cho việc vận hành các khoa.
 - Tổ chức các chương trình đào tạo thực tiễn cho các chuyên gia và các kỹ thuật viên cao cấp.
 - Cơ sở vật chất: thuê mặt bằng tại nội thành Hà Nội.
 - Quy mô khoảng 160 sinh viên.
 - Đào tạo tiếng Nhật.
 - Phát triển nguồn nhân lực

Sau 6-7 năm,

- Trường sẽ đào tạo các chương trình tiến sĩ và thành lập các khoa đào tạo trình độ đại học.
- Từng bước tăng số lượng và hoàn thiện các nhóm nghiên cứu/giảng dạy.
 - Thành lập các viện nghiên cứu và các khoa hợp tác công nghiệp – hàn lâm.
 - Mở rộng các khóa đào tạo và các chương trình phát triển nguồn nhân lực.
 - Tổ chức các diễn đàn và các hội nghị chuyên đề.
 - Cơ sở vật chất: khuôn viên trường tại Hòa Lạc và cơ sở vệ tinh tại nội thành Hà Nội.
 - Quy mô khoảng 1000-2000 sinh viên, trong đó có 700 học viên cao học.

Đến năm 2025

- Hình thành từ 4 đến 6 trường/khoa (2 khoa chuyên ngành khoa học tự nhiên và 2 khoa chuyên ngành khoa học xã hội và nhân văn).
- Mở rộng phát triển các viện nghiên cứu và các khoa hợp tác công nghiệp – hàn lâm.
 - Mở rộng các khóa đào tạo và các chương trình phát triển nguồn nhân lực.
 - Tổ chức các diễn đàn và các hội nghị chuyên đề.
 - Cơ sở vật chất: khuôn viên trường tại Đại học Quốc Gia Hà Nội, tại Khu Công nghệ cao Hòa Lạc và cơ sở vệ tinh tại nội thành Hà Nội.
 - Quy mô khoảng 6000 sinh viên, trong đó có 2400 sinh viên cao học.
 - Cán bộ nhân viên và các thực tập sinh tại các viện nghiên cứu, v.v. và các chuyên gia tích cực tham gia vào các hoạt động phát triển nguồn nhân lực.

6